

Bártfai Barnabás

Sosem késő

avagy a modern technika
használata minden generációnak

Bártfai Barnabás

Sosem késő

avagy a modern technika
használata minden generációnak

BBS-INFO, 2019.

© Bártfai Barnabás, 2019.

Minden jog fenntartva! A könyv vagy annak oldalainak másolása, sokszorosítása csak a szerző írásbeli hozzájárulásával történhet.

A könyv nagyobb mennyiségben megrendelhető a kiadónál:
BBS-INFO Kft. www.bbs.hu Tel.: 407-17-07

A könyv megírásakor a szerző és a kiadó a lehető legnagyobb gondossággal járt el. Ennek ellenére a könyvben előfordulhatnak hibák. Az ezen hibákból eredő esetleges károkért sem a szerző sem a kiadó semmiféle felelősséggel nem tartozik, de a kiadó szívesen fogadja, ha ezen hibákra felhívják figyelmét.

Papírkönyv ISBN 978-615-5477-80-5

E-book ISBN 978-615-5477-81-2

Kiadja a BBS-INFO Kft.

1630 Budapest, Pf. 21.

Felelős kiadó: a BBS-INFO Kft. ügyvezetője

Nyomdai munkák: Biró Family Nyomda

Felelős vezető: Biró Krisztián ügyvezető igazgató

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	5
Előszó és útmutató.....	10
1. Pár fogalom, amivel nem árt tisztában lennünk	12
1.1. Bit, byte karakter.....	12
1.2. Az adatok tárolása.....	13
1.3. Amit a monitorokról tudni érdemes.....	14
1.4. Pár szó a perifériákról.....	15
1.5. Mi az ördög is az az operációs rendszer?	18
2. Néhány fontos gondolat az adattárolásról	19
3. Tablet vagy laptop?	24
4. Okos-e az okostelefon?.....	27
5. Mit hova csatlakoztassak?.....	29
6. Csakhogy magabiztosabb legyen a használat	31
6.1. Ha van érintőképernyőnk.....	31
6.2. Ha egeret használunk	33
6.3. A billentyűk	35
6.4. Az okostelefonok funkciógombjai.....	42
6.5. Egér helyett touchpad.....	42
6.6. Hogyan indíthatok el egy alkalmazást?.....	43
6.7. Pár gondolat a szoftverekről	43
7. Egy kis Windows gyorstalpaló.....	44
7.1. Bejelentkezés.....	44
7.2. A Windows 10 üzemmódjai	45
7.3. A képernyő részei.....	45
7.4. Alkalmazások (programok) indítása	46
7.5. Alkalmazások bezárása	47
7.6. Párhuzamos programfuttatás	47
7.6.1. Alkalmazások előtérbe helyezése.....	48
7.7. Néhány praktikus funkció	49
7.7.1. A Start menü és a kezdőképernyő átrendezése	49
7.7.2. A tálca használata	50
7.7.3. Hangerő állítás	51
7.7.4. Értesítések	51
7.7.5. Keresés	52
7.7.6. Hálózati kapcsolódás.....	53
7.8. Az ablakok kezelése	53
7.9. Az ikonok és állományok.....	55
7.9.2. Megjelenési lehetőségek	57
7.10. Adatok átvitele alkalmazások között	58
7.11. Nyomtatás Windows-ban.....	59

7.11.1.	A nyomtatási sor	60
7.11.2.	A képnymtatás varázsló	61
8.	Milyen alkalmazások járnak a Windows-hoz és mire használhatom azokat?	62
9.	Ha módosítani kell valamit a rendszerben	69
10.	Rendezzük át a Start menüt.....	70
11.	Tartsunk rendet az asztalon	71
11.1.	A Tálca beállításai.....	72
12.	Fájlok kezelése Windowsban.....	73
12.1.	A fájlokról általában.....	73
12.2.	Alapvető fájlkezelési tudnivalók.....	75
12.3.	A Fájlkezelő - Explorer	76
12.3.1.	Állományok kijelölése	77
12.3.2.	Mappa, meghajtó, számítógép váltása.....	78
12.3.3.	Állományok indítása	78
12.3.4.	Állományok, mappák áthelyezése	79
12.3.5.	Állományok másolása	79
12.3.6.	Állományok és mappák törlése	81
12.3.7.	Állományok és mappák átnevezése.....	81
12.3.8.	Új mappa létrehozása	82
12.3.9.	Parancsikon létrehozása	82
12.3.10.	Új dokumentum létrehozása	82
12.3.11.	Állományok nyomtatása	83
12.3.12.	Virtuális meghajtók	83
12.3.13.	Háttértárak nevének megváltoztatása.....	83
12.3.14.	Gyorselérési mappák.....	83
12.3.15.	Pendrájvok és memóriakártyák kivétele	84
12.3.16.	OneDrive funkciók	84
13.	Android gyorstalpaló.....	85
13.1.	Ki- és bekapcsolás.....	85
13.2.	A képernyő felépítése	86
13.3.	Navigációs gombok	88
13.4.	Alkalmazások indítása	88
13.5.	Futó alkalmazások leállítása	88
13.6.	Legfontosabb funkciók elérése az állapotosorról	89
13.7.	Kapcsolatok	91
13.7.1.	Telefon.....	91
13.7.2.	Wifi hálózat.....	91
13.7.3.	Adatkapcsolat.....	92
13.7.4.	Bluetooth.....	94
13.7.5.	GPS	94
13.8.	Óra és ébresztés	95
13.9.	Zseblámpa.....	96
13.10.	Hangerő beállítása.....	96
13.11.	Szövegek bevitele	97
13.11.2.	Egyéb lehetőségek.....	98
13.12.	Az alkalmazások.....	98
13.13.	A kezdőképernyő testreszabása	99
13.14.	Telefonhívások kezelése.....	102
13.14.1.	Telefonhívás fogadása.....	102
13.14.2.	Telefonhívás kezdeményezése	102
13.14.3.	Hívásnapló.....	103

13.14.4.	Telefonszámok tárolása.....	104
13.14.5.	Eltárolt telefonszámok hívása.....	105
13.14.6.	Telefonszámok elmentése.....	105
13.14.7.	Névjegyek szerkesztése.....	106
13.15.	SMS.....	107
13.15.1.	SMS olvasása.....	107
13.15.2.	SMS írása.....	108
13.15.3.	SMS-ek törlése.....	109
13.16.	Elektronikus levelezés.....	110
13.17.	Csatlakoztatás asztali számítógéphez.....	110
13.18.	Memóriakártyák használata.....	112
13.19.	Névjegyek szinkronizálása.....	113
13.20.	Fájlkezelés.....	113
13.20.1.	Fájlok tárolása és a mappák.....	114
13.20.2.	Navigálás mappák közt.....	114
13.20.3.	Fájlok megtekintése és megnyitása.....	115
13.20.4.	Fájlok másolása.....	116
13.20.5.	Fájlok átnevezése.....	116
13.20.6.	Fájlok törlése.....	116
13.20.7.	Fájlok küldése.....	116
13.20.8.	Fájlok mozgatása.....	116
13.20.9.	Mappák létrehozása.....	116
13.20.10.	Mappák törlése.....	117
13.20.11.	Keresés.....	117
13.21.	Fényképek, videók készítése.....	117
13.22.	Zenék, hangfájlok lejátszása.....	117
13.23.	Rádió hallgatása.....	118
13.24.	Böngészés az interneten.....	118
13.25.	Navigáció és a Google maps.....	120
13.26.	Alkalmazások telepítése és eltávolítása.....	120
13.26.1.	A Play Áruház használata.....	121
13.26.2.	Új alkalmazás telepítése.....	123
13.26.3.	Alkalmazások frissítése.....	124
13.26.4.	Alkalmazások eltávolítása.....	125
13.26.5.	Egyéb lehetőségek a Play áruházban.....	126
13.27.	Milyen alkalmazásokat célszerű telepítenünk a mobilunkra?.....	127
13.28.	Beállítások.....	129
13.29.	Szenzorok, kamerák, vevők.....	129
14.	Figyeljünk a biztonságra.....	130
14.1.	Hogyan ismerhető fel a vírus?.....	131
14.2.	Hogyan védekezhetünk a vírusok ellen?.....	131
14.3.	Hogyan szabadulhatunk meg egy vírustól?.....	132
14.4.	Milyen károkat okozhat egy vírus?.....	133
14.5.	Kockázati tényezők.....	134
14.6.	Vírusirtó programok, víruspajzsok, tűzfalak.....	136
15.	Böngésszünk az interneten.....	138
15.1.	Mi az internet?.....	138
15.2.	Mire használhatjuk?.....	138
15.3.	Internet címek és helyek.....	140
15.4.	Keresés az interneten.....	142
15.5.	Hogyan használhatjuk az internetet?.....	144

15.6.	Az Internetes böngészőprogramok használata	144
15.7.	Leggyakoribb tevékenységek az interneten.....	148
15.8.	A Google fiók	150
15.9.	Internethasználat mobiltelefonon	154
16.	Olvassunk és küldjünk e-maileket.....	155
16.1.	E-mail címek.....	156
16.2.	Gépre telepített levelezőprogramok használata	156
16.2.1.	Telepítés	157
16.2.2.	Rendszeres használat.....	157
16.3.	Webes levelezés és a Gmail használata.....	160
16.4.	Levelezés okostelefonról.....	162
16.5.	Küldjünk fotót androidos telefonról.....	164
16.6.	Ne dőljünk be mindennek	165
17.	Nézzünk filmeket vagy TV-t.....	166
18.	Beszélgessünk a számítógéppel.....	170
18.1.	Diktáljunk gépelés helyett	170
18.1.1.	Androidon	170
18.1.2.	Asztali gépen vagy laptopon	170
18.2.	Szöveg felolvasatása	173
19.	Hogy mondják hottentottául, hogy jó napot?	174
19.1.	Számítógépen	174
19.2.	Androidon	175
20.	A Facebook nem korhoz kötött.....	178
20.1.	Regisztrálás.....	178
20.2.	Hétköznapi használat	180
20.3.	A saját profilunk	182
20.4.	Csoportok, saját oldalak.....	183
20.5.	Követések	184
20.6.	Események	184
20.7.	Üzenetküldés.....	185
20.8.	Adatvédelem	186
20.9.	További lehetőségek	187
21.	Instagram, Twitter, Printrest és társaik	188
21.1.	Istagram	188
21.2.	Linkedin	190
21.3.	Twitter	190
21.4.	Printrest	191
21.5.	Reddit.....	192
21.6.	Snapchat	194
22.	Ne féljünk az online bankolástól	196
23.	Fizessük be a számlát a neten	199
24.	Foglaljunk időpontot orvoshoz	202
25.	Vegyünk színház-, mozi és vonatjegyet.....	204
26.	Vásároljunk az interneten	212
26.1.	Aukciós portálok	215
26.2.	Rendeljük olcsón Kínából.....	217
27.	Foglaljunk szállást és béreljük autót.....	224
28.	Csak hogy ne tévedjünk el	228
29.	Szerkesszünk szöveget.....	234
29.1.	Word, Wordpad.....	235

29.1.1.	Alapvető kezelési feladatok.....	235
29.1.2.	Betűk jellemzőinek megváltoztatása.....	240
29.1.3.	Bekezdések jellemzői.....	241
29.1.4.	Táblázatok készítése.....	243
29.1.5.	Dokumentumjellemzők megváltoztatása.....	243
29.1.6.	Keresési és helyettesítési funkciók.....	244
29.1.7.	Nyelvi és szövegfunkciók.....	244
29.1.8.	Képek, objektumok, szövegdobozok, grafikus elemek.....	245
29.1.9.	További funkciók.....	245
30.	Készítsünk táblázatokat.....	246
31.	Amit a számítógépes képekről célszerű tudni.....	248
32.	Rajzoljunk, retusáljunk.....	251
33.	Fényképezzünk digitálisan.....	254
34.	Vigyünk át fotóinkat telefonunkról, fényképezőnkéről.....	257
35.	A QR kódok.....	259
36.	Hallgassunk zenét mobilról.....	260
36.1.	Bluetooth hangszórók.....	261
36.2.	Zeneletöltés az internetről.....	261
37.	Tájékozódjunk a menetrendről mobilunkon.....	263
38.	Telefonáljunk ingyen.....	264
38.1.	Messenger.....	264
38.2.	Viber.....	264
38.3.	Skype.....	267
39.	Figyeljük meg otthonunkat távolról.....	269
40.	Mit tehetünk a mammutmailen kapott tömörített fájlokkal?.....	271
41.	Töltsünk le formanyomtatványokat.....	274
42.	Mire jók a PDF fájlok?.....	276
43.	Intézzük hivatalos ügyeinket online.....	278
44.	Olvassunk e-bookot.....	281
45.	Egyéb felmerülő kérdések, feladatok.....	283
45.1.	Számítógépes kérdések, problémák.....	283
45.2.	Mobiltelefonos kérdések, problémák.....	287
45.3.	Meddig marad meg az adat a háttértárolón?.....	291
45.4.	Wifi problémák.....	291
46.	Záró gondolatok.....	293
46.1.	Vajon mit hoz a jövő?.....	293
46.2.	Zárszó gyanánt.....	294
47.	Kifejezésgyűjtemény.....	296
48.	Függelék.....	306
48.1.	Tipikus felbontásértékek nevei.....	306
48.2.	Az ékezetes karakterek elterjedt kódjai.....	306
48.3.	Billentyűzetkiosztások.....	307
	A magyar billentyűzet kiosztása a Shift billentyű nyomvatartásával.....	307
	A Magyar 101 billentyűs kiosztás.....	307
	A magyar billentyűzet kiosztása az Alt Gr billentyű nyomvatartásával.....	307

Előszó és útmutató

Jelen könyvünkkel azoknak szeretnénk segítséget nyújtani, akik nem nőttek bele a számítógépek és egyéb műszaki eszközök kezelésébe és így némi útmutatóra van szükségük a számítógép, a telefon, az internetes szolgáltatások és az ezzel kapcsolatos technológiák használatához.

Ellentétben a korábban megjelent kiadványinkkal, jelen könyvünk nem egy átfogó számítástechnikai kézikönyv, hanem egy olyan útmutató, amely a hétköznapokban szembejövő leggyakrabban feladatokban segít*.

A könyvben a legelterjedtebb rendszerek alapján hozzuk a példákat, laptopok és asztali gépek esetén Windows 10 rendszert, mobiltelefonok esetében pedig Androidot ismertetünk. Mivel mindkét rendszert folyamatosan fejlesztik, frissítik, ezért előfordulhat, hogy a megírásakor bármennyire is a legfrissebbek alapján dolgoztunk, a könyvben leírtak, illetve a benne található ábrák kisebb eltéréseket mutat a tisztelt olvasó gépén látottal, ez azonban ne ijesszen el senkit, az elv, a feladat megoldásának mikéntje többnyire azonos. Különösen igaz ez azon feladatokra, ahol különféle internetes weboldalak ismertetünk, melyeket akár egyik napról a másikra megváltoztathatnak. Itt is törekszünk az általános funkciókra koncentrálni, de ne vegye a tisztelt olvasó a könyv hibájának, ha a megjelenés után egy adott gombot már máshol fog megtalálni. Ettől még a leírtak használhatók, hiszen továbbra is azt az elvet tartottuk szem előtt, hogy a felhasználónak ne azt mu-

*

(Akit mélyrehatóbban is érdekel számítógép kezelése, annak ajánljuk a szerző Számítógéphasználat kezdőknek, illetve Számítógéphasználat mindenkinek könyvét. Mindkét könyv alapszint-ről indul, viszont az utóbbi jóval részletesebb, több témakört tárgyal.)

tassuk meg, hogy egy adott programfunkció mire szolgál, hanem azt, hogy egy elvégezni kívánt tevékenységet, milyen funkció segítségével tud ellátni. Fontos viszont figyelni arra, hogy az adott feladat igényel-e internetkapcsolatot, tehát online kell-e megvalósítanunk, vagy anélkül (offline) is megoldható. Ezt jelezzük is a könyvben. A leírtaknál továbbra is tartottuk magunkat ahhoz a stílushoz, hogy a könyv a kezdő felhasználók számára is könnyedén érthető, követhető legyen, és semmiképpen se keltse egy szakmai dokumentáció látszatát. Kiadványunk ily módon csak a legfontosabb információkat tárgyalja, s elhagytuk azokat a részlehetőségeket, melyek ismerete csak megnehezítené a tanulás folyamatát. A feladatok nagy részét ugyanis számos módon el lehet végezni, s mindenki másra esküszik. (Például valaki gépelni szeret, míg más az egérhasználatot részesíti előnyben.) Ez teljesen szubjektív, sosem lehet azt mondani, hogy így vagy úgy jobb. Fontos viszont, hogy legyünk nyitottak, de ne egyszerre akarjuk a könyvet az alapismeretek után betűről betűre végigolvasni, inkább válasszuk ki a tartalomjegyzék használatával azt a fejezetet, ahol a kívánt művelet megértéséhez és elvégzéséhez kapunk segítséget. Bátran ismerkedjünk a lehetőségekkel, az olvasással egy időben használjuk a készülékeinket, lépünk be és nézzük meg az adott alkalmazás vagy weboldal azon funkcióit is, melyet jelen könyvünk nem tárgyal, mivel ismereteinket önállóan így tudjuk a leghatékonyabban továbbfejleszteni. Végző soron azonban egy-egy részművelet megoldásában nem szégyen segítséget kérni gyakorlott felhasználó ismerősünktől, akár az unokáinktól sem. Segíteni azonban csak annak lehet, aki maga is érdeklődik, és ehhez kiváló lehetőséget ad ennek a könyvnek a használata.

A kiadó